

TER BESLISSING

Datum
14 oktober 2024

Onze referentie
BZ2405682

Opgesteld door

Bescherming persoonlijke levenssfeer

Uiterlijk bij
13 september 2024

Bijlage(n)
2

Aan
Van
Via
Kopie aan
Afgestemd met

R

Bescherming persoonlijke levenssfeer

nota

Voortgangsrapportage Nationaal Actieplan bedrijfsleven
en mensenrechten (NAP)

Aanleiding

In september 2022 is het herziene Nationaal Actieplan bedrijfsleven en mensenrechten 2022-2026 (NAP) gepubliceerd en aan de Kamer gestuurd. Zoals beschreven in het NAP wordt de Kamer eenmaal per jaar geïnformeerd over de voortgang van de uitvoering. Aan de Kamer is toegezegd dit in september te doen.

Bescherming persoonlijke levenssfeer

Geadviseerd besluit

- Uw akkoord voor de Kamerbrief 'Voortgangsrapportage Nationaal Actieplan bedrijfsleven en mensenrechten (NAP)', en verzending van de voortgangsrapportage aan de Tweede Kamer.
- Uw opmerkingen op een eerdere versie zijn verwerkt in de Kamerbrief en voortgangsrapportage. De puntsgewijze verwerking, toelichting op de aanpassingen en aanvullende vragen staan onder toelichting.

Kernpunten

- Het NAP is een integrale agenda voor bedrijfsleven en mensenrechten en betreft een verzameling van actiepunten die onder bestaand beleid worden uitgevoerd. De ambitie van het NAP is het bevorderen van de eerbiediging van mensenrechten door het bedrijfsleven, in overeenstemming met de *United Nations Guiding Principles on Business and Human Rights* (UNGP's), een wereldwijd kader waarmee de VN-Mensenrechtenraad (United Nations Human Rights Council, UNHRC) in 2011 unaniem instemde.
- Het NAP draagt hiermee bij aan de totstandkoming van weerbare internationale waardenketens, een toekomstbestendig en efficiënt handelssysteem en een gelijk speelveld voor Nederlandse bedrijven.
- Nederland was in 2014 één van de eerste landen die een NAP opstelde voor de implementatie van de UNGP's (Kamerstuk 2013D49656). De actiepunten uit het NAP van 2014 zijn inmiddels uitgevoerd of vormen nu doorlopende verplichtingen. In 2022 werd het NAP herzien voor de periode 2022-2026 om te voldoen aan de huidige context (bijlage bij Kamerstuk 32735, nr. 344).

- De voortgangsrapportage is opgezet langs de drie pijlers van de UNGP's, en geeft op een overzichtelijke manier weer wat de stand van zaken is. De drie pijlers zijn: 1) de verplichting van de staat om mensenrechten te beschermen, 2) de verantwoordelijkheid van het bedrijfsleven om mensenrechten te respecteren en 3) het bieden van effectieve remedie wanneer het mis gaat (herstel/verhaal).
- Op alle drie de pijlers wordt goede voortgang geboekt. Wel is er een aantal aandachtspunten, bijvoorbeeld het verder verbeteren van informatievoorziening aan bedrijven in Nederland en buitenland over ondernemen in conflictgebieden en fragiele gebieden. De voortgangsrapportage laat door middel van concrete resultaten zien hoe partijen invulling hebben gegeven aan de ambities uit het NAP, en wat verder nodig is om de ambities te realiseren zonder vooruit te lopen op nieuw beleid.

Datum
14 oktober 2024
Onze referentie
BZ2405682

Toelichting

- Het NAP definieert 33 actiepunten die in de periode 2022-2026 ten uitvoer worden gebracht.
- Zowel het NAP als de voortgangsrapportage zijn tot stand gekomen in samenwerking met de ministeries van Economische Zaken en Klimaat (nu opgesplitst in het ministerie van Economische Zaken en het ministerie van Klimaat en Groene Groei), Infrastructuur en Waterstaat, Financiën, Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, Justitie en Veiligheid, en Sociale Zaken en Werkgelegenheid.
- Om de voortgang op de actiepunten te bewaken, komt de interdepartementale werkgroep die betrokken was bij de herziening van het NAP zo vaak als nodig bijeen om resultaten en bevindingen te delen. De verantwoordelijkheid van dit proces ligt bij de ministeries en uitvoeringsorganisaties die verantwoordelijkheid dragen voor de verschillende actiepunten in het NAP.
- Eenmaal per jaar volgt hieruit een voortgangsrapportage aan de Kamer. Per brief van 26 oktober 2023 is de Kamer voor het laatst geïnformeerd over de stand van zaken (Kamerstuk 32735-377). De verantwoordelijkheid voor het samenstellen van deze rapportages ligt bij het Ministerie van Buitenlandse Zaken, gecoördineerd door directie Duurzame Economische Ontwikkeling (DDE) in nauwe samenspraak met directie Internationale Marktordening en Handelspolitiek (IMH).
- In de rapportage zijn ook de inzichten meegenomen uit de stakeholderconsultatie die RVO op 25 juni jl. in opdracht van BZ heeft georganiseerd.
- Na uw akkoord zal de voortgangsrapportage worden opgemaakt conform de huisstijl van het NAP, alvorens deze naar de Kamer te sturen.

Uw opmerking aangaande specifieke voorbeelden van organisaties, landen en resultaten is verwerkt in passages in de kamerbrief (p.4) en voortgangsrapportage (p.21)

- Dit door specifieke voorbeelden te benoemen van strategisch partnerschappen, waaronder Vakbondsmedefinancieringsprogramma (VMP) en Initiatief Duurzame Handel (IDH). Deze voorbeelden onderstrepen het belang van benodigde ondersteuning aan Nederlandse bedrijven bij het voldoen aan aanstaande Europese IMVO-regelgeving en zo te zorgen voor leveringszekerheid. De voorbeelden laten tevens zien

hoe de Nederlandse inzet bijdraagt aan een wereldwijd gelijk speelveld voor Nederlandse bedrijven.

Datum

14 oktober 2024

Uw opmerking aangaande lasten nieuwe implementatie zonder nationale koppen is verwerkt in de voortgangsrapportage (p.16).

Onze referentie

BZ2405682

- In de voortgangsrapportage is het nu geformuleerd is als "lastenluwe en zuivere implementatie". "Zuivere" heeft hier dezelfde betekenis als "zonder nationale koppen". Desgewenst kunnen we ervan maken "lastenluwe, zuivere implementatie zonder nationale koppen" om het belang van het laatste te onderstrepen, maar dit is dus niet strikt noodzakelijk.

→ "Zonder nationale koppen" toevoegen.

Uw vragen aangaande IMVO-voorwaarden zijn onderstaand beantwoord en een update is verwerkt in de voortgangsrapportage (eerst p.21, nu p.23).

- Bedrijven die gebruik willen maken van het BHO bedrijfsleveninstrumentarium worden gevraagd om de OESO-richtlijnen te onderschrijven. Dit is staand beleid en gericht op bewustwording en verbetering, niet op uitsluiting. Tot op heden is er geen enkel bedrijf uitgesloten geweest van het BHO-instrumentarium. Wel hebben er verbetertrajecten plaatsgevonden. Een voorbeeld hiervan is de informatiesessies die RVO organiseert voorafgaande aan een missie om bedrijven te wijzen op mogelijke mensenrechten- en milieu risico's en hoe bedrijven hiermee om kunnen gaan. De geboden ondersteuning wordt door bedrijven gewaardeerd en helpt hen ook in de voorbereiding op IMVO-wetgeving, zoals de CSDDD, waarbinnen de OESO-richtlijnen zijn verankerd.
- Als blijkt dat een bedrijf zich niet aan de gestelde voorwaarden houdt of een verbetertraject onvoldoende uitvoert, dan kan dit beëindiging (en terugvordering) van de steun of uitsluiting van een missie tot gevolg hebben.
- IOB heeft in de evaluatie van het IMVO-beleid (2019)¹ geconcludeerd dat de strategie van de overheid om IMVO-kaders te ontwikkelen voor alle bedrijfsleven instrumenten effectief is gebleken: het verhoogt de bewustwording en toepassing van IMVO-principes door het bedrijfsleven. Hierbij staat proportionaliteit voorop.
- Het Nationaal Contactpunt (NCP) helpt, bij meningsverschillen over de toepassing van de OESO-richtlijnen, bij het vinden van een oplossing tussen betrokken partijen waardoor escalatie en reputatieschade kan worden voorkomen. Het voornemen om medewerking aan NCP-procedures expliciet onderdeel te maken van de IMVO-kaders, zou naast een stimulerende werking ook duidelijkheid creëren richting bedrijfsleven en uitvoerders over de rol van het NCP als 'hoeder van de OESO-richtlijnen'.
- Afgelopen week is uit de in het NAP aangekondigde verkenning (uitgevoerd door DJZ in samenwerking met IMH/DIO) duidelijk geworden dat het inderdaad mogelijk is een melding bij het NCP mee te nemen in het IMVO-kader. U kunt deze actie daarom desgewenst als afgerond opnemen in de voortgangsrapportage. In de tekst in de tabel is hiervoor een tekstsuggestie opgenomen.
- In 2026 staat een nieuwe IMVO brede beleidsevaluatie door IOB op de planning, waarvan het thema IMVO-voorwaarden onderdeel zal zijn. Mocht deze evaluatie aanleiding geven tot een herziening van het beleid, dan zullen de opties tijdig aan u voorgelegd worden.

¹ Evaluatie IMVO-beleid – Mind the governance gap, map the chain | Rapport | Directie Internationaal Onderzoek en Beleidsevaluatie (IOB) (iob-evaluatie.nl)

Informatie die niet openbaar gemaakt kan worden
N.v.t.

Datum
14 oktober 2024
Onze referentie
BZ2405682

Opmerkingen en vragen van R beantwoord.

Uw vraag aangaande Mercosur (voortgangsrapportage p.13) is hieronder beantwoord.

- De passage in de voortgangsrapportage (p.13) is ook van toepassing op EU-Mercosur onderhandelingen. Deze inzet raakt niet direct aan de moties over Mercosur. Wel is het kabinet in motie Teunissen c.s. van 11 oktober 2023 verzocht om in de Landbouw- en Visserijraad te eisen dat de EUDR niet wordt ondermijnd door de EU-Mercosur onderhandelingen (reeds afgedaan). Ook daarmee is de huidige inzet in lijn.

Uw opmerking aangaande geen nationale koppen is verwerkt in de voortgangsrapportage (p.11).

- Aanvullende informatie is dat van een nationale kop sprake is als Nederland bij de implementatie van Europese regelgeving verder gaat dan strikt genomen op grond van de Europese regelgeving noodzakelijk is. Daar is bij het flankerend beleid geen sprake van. Het flankerende beleid is geen wetgeving, maar staand beleid dat gericht is op het ondersteunen van Nederlandse bedrijven en bedrijven in productielanden om te voldoen aan aanstaande EU-wetgeving en een gelijk speelveld na te streven. Daarmee past het binnen zuivere implementatie (zonder nationale koppen). Andere vormen van ondersteuning van bedrijfsleven, zoals het IMVO-steunpunt en sectorale samenwerking worden doorgaans ook beschouwd als flankerend beleid bij de implementatie van EU-wetgeving, en zijn daarmee dus geen nationale kop.